

de skor

v.w.g. texel 1982 no. 1

INHOUD

-Voorwoord en programma	1
-Zeetrekelling	2
-Waarneming van een grijze wouw	6
-De januari vogeltelling	7
-Het SOVON-atlasproject	8
-Vogelonderzoek in de provincie	12
-Waarnemingenrubriek; doel en opzet	13
-Waarnemingenrubriek	15
-Bestuur	20

BIJ HET EERSTE NUMMER.

Texel heeft sinds 1 januari 1982 weer een vogelwerkgroep. En die vogelwerkgroep laat bij deze zijn nieuwe blad verschijnen: de Skor.

Dit kan na de goede start van 15 januari in de oude Ulo, waar ongeveer 35 mensen aanwezig waren om de dia-lezing van Adriaan Dijkzen te bewonderen, een goed vervolg zijn.

In de Skor kunnen leden stukjes schrijven over ervaringen, onderzoekjes en verslagen, die min of meer met de vogels van Texel te maken hebben.

We willen de Skor elke twee maanden laten verschijnen om toch aktueel te blijven in het vogelgebeuren. We hopen dat de Skor nog vaak in de bus zal rollen.

Dick Schermer.

PROGRAMMA.

1 april. Alle copy voor het aprilnummer moet zijn opgestuurd.

23 april. Lezing over de vogels van de Pyreneeën en de Camargue door Mardik Leopold in de oude Ulo. (20 uur).

9 mei. Internationale wadvogeltelling. Hoogwater Oudeschild 8.15 uur (zomertijd). Vanwege het mooie weer (aldus Cor, red.) is dit vroege tijdstip geen bezwaar. De eerdere aankondiging in de convocatie van de januaritelling was foutief!

Voorjaar. "kursus" vogelgeluiden in de Dennen. Nadere informatie volgt. Evenzo excursies naar Texelse vogelreservaten.

ZEETREKTELLEN OP TEXEL.

INLEIDING.

Al enige jaren wordt ook op Texel regelmatig door een aantal mensen aan zeetrekten gedaan. Met name de laatste drie jaar is het aantal teluren sterk gestegen en is ook wat meer bekend geworden over het verloop van de trek over zee voor de Texelse kust.

Aantal teluren per jaar:	1977 75 uur	1980 291,5 uur
	1978 140 uur	1981 420,5 uur
	1979 272 uur	

Toch is over de zeetrek voor de waddeneilanden, in vergelijking met de kust van Noord en Zuid-Holland, maar weinig bekend. Veel meer teluren en tellers zijn nodig. Misschien zijn er, na het lezen van dit artikel, mensen die zich voor deze tak van vogelen gaan interesseren.

Nog even wat algemene informatie over zeetrekten; je telt vanaf een duintop wat er langsvliegt (per uur), welke kant op (noord, zuid of ter plaatse = zwemmend of op het strand zittend), hoeveel, en eventueel leeftijd, geslacht, kleurfase of ondersoort. Al deze gegevens worden verzameld door de Club van Zeetrekwaarnemers (CvZ), die elk half jaar een verslag uitbrengt over de trek over zee langs de hele Nederlandse kust. Omdat de meeste leden van de VWG-Texel waarschijnlijk geen lid zijn van de CvZ en de gegevens meestal niet gepubliceerd worden in andere tijdschriften, is het misschien leuk om de zeetrekgegevens die op Texel verzameld worden te publiceren in de Skor.

OVERZICHT OCTOBER-DECEMBER 1981.

Na deze inleiding kunnen we beginnen met een overzicht van de meest interessante of opvallende waarnemingen en/of verplaatsingen die in de periode 1 oct. t/m 31 dec. gedaan zijn. Roodkeelduiker/Parelduiker.

In november werden soms al flinke aantallen "duikers" (vaak kunnen in de vlucht parel- en roodkeelduiker niet van elkaar worden onderscheiden) waargenomen: 8 nov. 49 ex. zuid in 1 uur. De sterkste doortrek vond echter plaats in december:

- 19 dec. 125 zuid in 2 uur.
- 20 dec. 124 zuid in 2 uur (w.v.1 parel- en 37 roodkeelduiker)
- 21 dec. 144 zuid in 2 uur.
- 28 dec. 297 zuid in 1 uur (w.v.1 parel- en 108 roodkeelduiker).

Fuut en Roodhalsfuut.

De vorstperiode in december heeft een grote invloed gehad op de aantallen futen die voor de kust van Texel verbleven; nog niet eerder werden zoveel futen waargenomen. De meeste exx. waren te zien op: 20 dec. 156 zuid en 25 tp in 2 uur.

22 dec. 5 zuid en 113 noord in 2 uur.

27 dec. 340 zuid, 26 noord, 21 tp in 2 uur.

28 dec. 161 zuid, 16 noord, 14 tp in 2 uur.

Roodhalsfuten waren in december ook talrijker dan in andere jaren. Goede dagen waren: 25 dec. 4 zuid, 1 noord en 3 tp.

30 dec. 10 zuid, 1 noord en 2 tp.

Noordse stormvogel, grauwe pijlstormvogel en vaal stormvogeltje.

Bijzonder weinig noordse stormvogels werden in de herfst van 1981 gezien. Alleen op 13 november vlogen aantallen van enige betekenis langs: 28 zuid en 6 noord, soms waren deze vogels achter kotters te zien. Op 14 nov. kwamen nog eens 15 exx. voorbij.

Voor de grauwe pijlstormvogel was 4 oct. de beste dag: 12 exx. zuid in 6 uur. Na deze dag werden nog maar af en toe grauwe pijlstormvogels opgemerkt (10 en 11 oct., 31 oct. en 13 nov. 3 exx. noord)).

Het vaal stormvogeltje werd waargenomen op 11 oct. (1 ex. zuid), 21 oct. (1 noord) en 31 oct. (1 zuid).

Jan van gent.

De aantallen jan van genten waren dit najaar laag; alleen op 4 en 11 oct. werden wat meer exx. geteld:

4 oct. 91 zuid en 63 noord in 6 uur.

11 oct. 98 zuid en 54 noord in 7 uur.

Op 30 en 31 dec. passeerden nog resp. 2 en 1 adulte exx. (noord).

Eenden, ganzen en zwanen.

De vorstperiode in december had een grote uitwerking op het voorkomen van een aantal soorten; vooral op 21 dec. vond sterk zuidwaartse trek (cold-rush) plaats:

smient: 4939 zuid in 2 uur. wilde zwaan: 11 zuid.
wilde eend: 29 zuid. rotgans: 47 zuid en 8 noord.
pijlstaart: 14 zuid. bergeend: 95 zuid.

Duikeenden en zaagbekken werden die dag niet veel gezien, daarvan passeerden pas op 31 dec. de meeste exx.:

toppereend: 193 zuid, 36 noord en 4 tp.
brilduiker: 35 zuid, 10 noord en 2 tp.
middelste zaagbek: 42 zuid, 32 noord en 4 tp.

Op 26 dec. werden de meeste nonnetjes boven zee gezien: 2 zuid en 64 noord in 2 uur.

Op 31 dec. vlogen ook wat ganzen langs:

kleine rietgans: 11 zuid. grauwe gans: 10 noord.
brandgans: 2 zuid.

Ijseenden werden waargenomen op: 22 oct. (1 ex.), 11 dec. (1), 20 dec. (1), 22 dec. (2), 27 dec. (1) en 31 dec. (1).

Eidereenden werden niet veel gezien, ondanks het feit dat de Waddenzee in dec. met ijs bedekt was. Spectaculair was de waarneming van een koningseidereend die vanaf 24 dec. voor de Texelse kust verbleef (nieuwe soort voor Texel)!

Op sommige dagen kwamen vrij grote aantallen zwarte zeeëenden langs: 11 oct. 1128 zuid en 25 dec. 647 zuid. Op twee dagen passeerden behoorlijke aantallen grote zeeëenden: 6 dec. 97 zuid in 1 uur en 22 dec. 100 noord in 2 uur.

Jagers.

Grote jagers werden iets regelmatigiger gezien dan in andere jaren: de beste dag was 11 oct. met 10 exx. zuid in 5 uur. De laatste grote jager werd op 21 nov. (1 zuid) gezien. Op slechts twee dagen waren middelste jagers te zien: 11 oct. 3 ad. lichte fase zuid en 31 oct. 3 juv. zuid. De meeste kleine jagers kwamen langs op 4 oct. (24 zuid, 9 noord en 4 tp. in 6 uur) en 11 oct. (23 zuid en 1 noord in 6 uur). De laatste kleine jager werd op 14 nov. waargenomen.

Meeuwen.

Op sommige dagen waren vrij grote aantallen drieteenmeeuwen te zien: 11 oct. 116 zuid en 11 noord in 7 uur
31 oct. 41 zuid en 141 noord in 6 uur
13 nov. 139 zuid en 91 noord in 2 uur
21 nov. 213 zuid in 2 uur.

De beste dwergmeeuwendag was 30 oct.: 139 zuid in 2 uur. Op 21 en 29 nov. werd een juv. grote burgemeester waargenomen.

Steltlopers.

Door de vorstperiode werden ook meer langstreckende of op het strand verblijvende steltlopersoorten gezien; vooral 21 dec.:

scholekster	122 zuid	tureluur	32 zuid
steenloper	29 zuid	houtsnip	1 zuid
wulp	92 zuid	kanoet	16 zuid
rosse grutto	69 zuid en 37 noord.	bonte strandloper	40 zuid.

Dit waren zo ongeveer de meest opvallende gebeurtenissen die zich de laatste maanden van 1981 boven zee hebben afgespeeld. Op- of aanmerkingen kan men richten tot de samenstellers, of kom anders gewoon eens kijken bij paal 15,

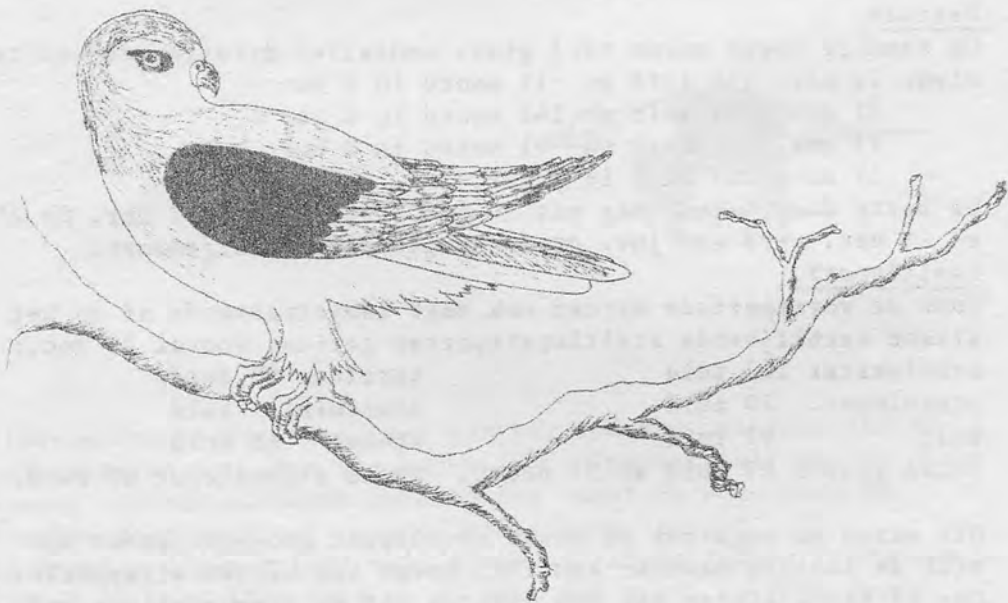
Frits-Jan Maas
Rozendijk 24 Den Burg (3236)

WAARNEMING VAN EEN GRIJZE WOUW (ELANUS CAERULEUS) OP TEXEL.

Buiten Texelse Staatsbosbeheer-kringen is tot dusver waarschijnlijk weinig bekend geworden over een waarneming van een grijze wouw op 21 juli 1981 in de Muy. Vandaar hier een kort verslagje daarover. De vogel werd tweemaal op die dag gezien door de bewaker van SBb, de heer J. Hopman. De eerste maal zag hij de grijze wouw om ongeveer 13.10 uur, toen hij juist gestart was met een excursie van 16 personen. Het dier stond op een afstand van 20 à 25 meter te bidden. De kijker hoefde bij de waarneming niet eens gebruikt te worden!

De volgende opvallende kenmerken werden waargenomen.

Geschatte grootte als een forse torenvalk. De manier van bidden leek hem echter iets anders, met lange vleugelslagen en een geheel naar beneden gerichte staart. De staart was uiterst licht gevorkt en nagenoeg wit. Ook de onderzijde was bijna helemaal wit, behalve de donkere slagpennen. De bovendelen waren leigrijs met pikzwarte schouders. Hopman herkende hieraan onmiddellijk de grijze wouw.

Bij het tonen van een afbeelding van de soort in een vogelboekje, wezen alle deelnemers aan de excursie eveneens meteen de grijze wouw aan. Na enige tijd vergeefs bidden, zeilde de vogel naar een andere plaats om opnieuw met bidden te beginnen. 's Avonds om ongeveer 20.30 uur trof Hopman de grijze wouw opnieuw in het reservaat aan, nu zittend in een struik. Hij kon de vogel ook nu weer tot op een twintigtal meters benaderen, waarbij alle opvallende kenmerken zoals de zwarte schouders en zwarte vlek rond het oog, de grijze bovendelen en de heel lichte onderzijde, goed gezien werden. Op Texel zou ooit in 1967 een grijze wouw gezien zijn, maar deze waarneming is nooit 'officieel' erkend. Voor zover ik heb kunnen nagaan is er in Nederland slechts één wel erkende waarneming: 31 mei 1971. Dit zou dus de tweede zijn!

Adriaan.

DE JANUARI-VOGELTELLING (10-1-'82).

Zondagmorgen moesten wij al vroeg uit de veren. Het was -10° en helder weer. Wij waren het huis nog niet uit of we kwamen een sperwer tegen; een leuk begin voor een vogeltelling. Nadat we de landrover gehaald hadden kwamen we nog een sperwer, een torenvalk en een bruine kiekendief tegen. We wilden via het pad naar de Horsmeertjes de Hors bereiken. Dit lukte niet: 20 meter voor de Hors bleven we steken in een hoop sneeuw van ruim een halve meter diep. Drie kwartier later kwamen we er toch uit, nadat we ons het zweet op de rug gespuit hadden (kan je nagaan met -10° vorst). Het verliep ook niet vlekkeloos. Toen we eenmaal op de Hors waren kregen we de volgende teleurstelling te verwerken: langs de kust lag een kilometer brede ijslaag waar praktisch geen vogels zaten. Alleen wat meeuwen trotseerden deze barre poolomstandigheden. Bij pl. 7 kwam langs de waterlijn nat strand zichtbaar waar zich steltlopers bevonden, o.a. drieteentjes, rosse grutto's, scholeksters, bonte strandlopers en kanoetstrandlopers. Het stuk strand tussen pl. 9-12 zat daarentegen vol met klein grut zoals 459 drieteentjes, 25 scholeksters en enkele bontjes. Vreemd waren 3 meerkoeten die bij een strandhoofd voedsel zochten. Met roofvogels tellen waren we gauw klaar. Dit aantal bleef bij 0 steken. De tocht duurde maar liefst 1 uur langer dan we gepland hadden. Smaakte de koffie extra lekker toen we thuis kwamen.

Giel en Marco Witte.

HET SOVON-ATLASPROJECT VOOR WINTER- EN TREKVOGELS.
DE STAND VAN ZAKEN OP TEXEL.

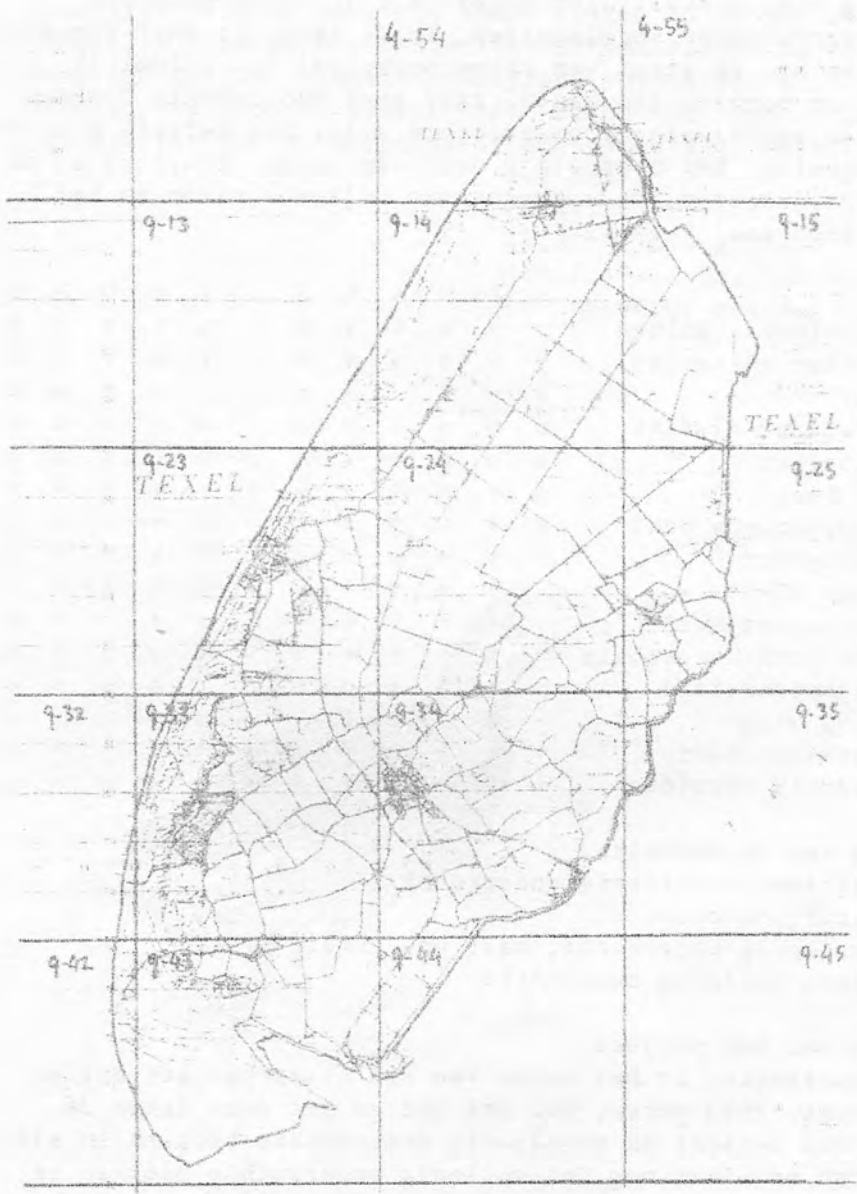
Wat is SOVON?

De stichting Ornithologisch Veldonderzoek Nederland (SOVON) werd in 1973 opgericht om te voorzien in landelijke coördinatie van ornithologisch veldonderzoek ten behoeve van natuurbescherming en milieubeheer. In datzelfde jaar startte SOVON met een landelijke kartering van broedvogels, het zogenaamde Atlasproject voor broedvogels, dat 5 jaar zou gaan duren. Na afloop blijkt dat dit project een groot succes is geworden. Niet alleen werd de verspreiding van alle in Nederland voorkomende broedvogels vastgelegd op een heel gedetailleerde wijze, ook werden nieuwe broedvogels vastgesteld. Dit succes dankt het project aan enkele duizenden enthousiaste veldornithologen die, grotendeels in hun vrije tijd, het hele land hebben onderzocht. De resultaten zijn gebundeld in de Atlas van de Nederlandse Broedvogels, die voor alle geïnteresseerden te koop is bij de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland.

Er blijven op het gebied van de veldornithologie nog veel onbeantwoorde vragen over, zoals waar de vogels zich buiten de broedtijd ophouden. Deze vraag staat centraal in het nieuwe SOVON-project dat in oktober 1978 van start ging en dat, evenals het vorige, 5 jaar duurt. Ook nu wordt gebruik gemaakt van een indeling in 5x5 km blokken; heel Nederland is ook nu weer opgedeeld in ongeveer 1750 van dergelijke blokken. Om er bovendien een idee van te krijgen wanneer en hoelang de vogels ergens verblijven, is het bij dit nieuwe project noodzakelijk om de waarnemingen van iedere maand gescheiden te houden. Het is daarom de bedoeling dat alle blokken in alle maanden van het jaar worden onderzocht. Het project is in de eerste plaats kwalitatief van opzet, hoewel de mogelijkheid wordt opengehouden aan te geven hoeveel exemplaren van een soort in een blok aanwezig zijn. Men kan echter volstaan met aan te geven welke vogels in een bepaalde maand in een blok aanwezig zijn.

De stand van zaken op Texel.

Het zal uit het voorafgaande duidelijk zijn dat ook Texel in blokken van 5x5 km is ingedeeld. Deze indeling is weergegeven op het kaartje. Omdat het atlasproject voor Winter- en Trekvogels (waarin om misverstanden te voorkomen de als broedvogel aanwezige soorten wel degelijk moeten worden meegerekend) al

ongeveer 3½ jaar draait is er inmiddels op Texel al flink veel onderzocht. Er blijken zelfs al een aantal blokken te zijn waar alleen nog maar aanvullingen mogelijk zijn in de vorm van zeldzaam voorkomende vogelsoorten. In de tabel is dmv. symbolen weergegeven hoe de stand van zaken momenteel is. Buidelijk wordt dat er behalve een aantal zeer goed onderzochte blokken ook nog een aantal slecht onderzochte zijn. Het betreft o.a. de Muy en omgeving, het noordelijk deel van polder Eyerland en de Sluffer, de Schorren, de omgeving van Dijkmanshuizen en het strand tussen paal 9 en 11.

		J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
4-54	Eyerlandse duinen	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v
4-55	Polder Wassenaar	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v
9-13	Muy	o	-	o	-	-	o	-	-	-	o	o	o
9-14	Eyerland-Sluffer	o	o	o	o	o	o	-	v	o	v	o	o
9-15	Schorren	o	o	o	v	v	o	o	o	o	v	o	o
9-23	De Koog	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
9-24	Eyerland-De Waal	+	+	+	+	+	+	v	+	+	+	+	+
9-25	Oosterend	v	v	+	v	v	o	o	v	v	+	+	+
9-32	Paal 11-13	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
9-33	Westen-Hemmer	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
9-34	Den Burg-Oudeschild	+	v	+	+	+	v	v	v	v	+	+	+
9-35	Dijkmanshuizen	v	o	o	v	o	o	o	v	o	o	o	o
9-42	Paal 9-11	-	o	-	o	o	-	-	o	-	-	-	-
9-43	Hors-Den Hoorn	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
9-44	Waddijk PHpolder	+	v	v	v	v	v	v	v	v	+	v	+

Betekenis van de symbolen:

-= niet of zeer onvolledig onderzocht

o= onvolledig onderzocht

v= vrij volledig onderzocht, maar nog enkele hiaten

+= voldoende volledig onderzocht

Voortgang van het project.

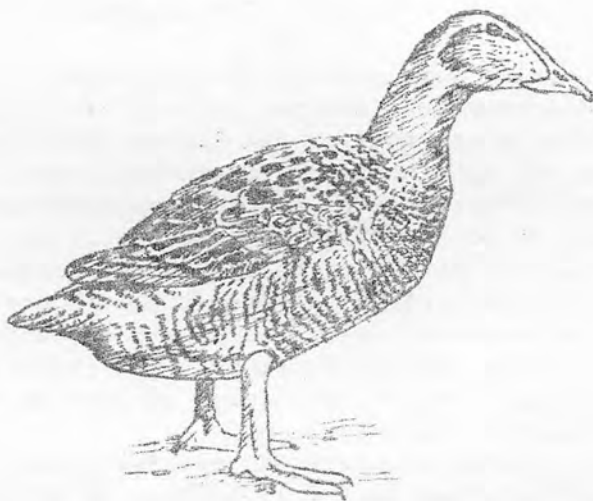
De inventarisaties in het kader van het Atlas-project zullen nog t/m sept. 1983 duren, dwz dat tot en met deze datum de mogelijkheid bestaat om onvolledig onderzochte blokken in alle maanden van het jaar nog tot volledig onderzochte blokken te promoveren. Doel van dit overzicht was de vaste waarnemers te attenderen op de belangrijkste nog bestaande hiaten en vogelaars die wel geïnteresseerd zijn, maar nog niet van het

bestaan van het project wisten er kennis mee te laten maken. Via onderzoek dat wat meer gericht is op het vullen van de nog aanwezige lacunes moet het zeker lukken in de nog resterende tijd alle Texelse blokken voldoende onderzocht te krijgen. Meer informatie, waanemingskaarten, antwoordenvelloppen en meer gedetailleerde overzichten van de mate van volledigheid van het tot dusver uitgevoerde onderzoek zijn verkrijgbaar bij

Cor Smit

Coördinator voor het district
Waddeneilanden

Schilderend 62, Den Burg
(02220-4600; overdag 02226-343)

VOGELONDERZOEK IN DE PROVINCIE.

In Noord-Holland bestond vroeger de Vogelwerkgroep Noord-Hollands Noorderkwartier. Sinds een jaar bestaat die vereniging niet meer. Wel is een stichting Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland opgericht die het tijdschrift de Graspieper uitgeeft (vroeger was het de Pieper). Ook de stichting gaat voor haar rayon (weer) een waarnemingenrubriek beginnen. Maar bovendien nog iets meer. In nummer 4 van de Graspieper lezen we:

„Om duidelijk te maken op welke wijze het toesturen van waarnemingen kan bijdragen aan het bepalen van de status van de vogels in Noord-Holland, en aan het verruimen van onze ecologische kennis, zal van 1 jan.1982 t/m 31 dec.1984 het volgende project lopen. Aan alle actieve vogelaars zal gevraagd worden van 10 vogelsoorten al hun waarnemingen op te sturen. De soorten zijn:

zomertaling	lepelaar	klapekster
kemphaan	ruigpootbuizerd	beflijster
visarend	velduil	sneeuwgors
		bonte kraai"

tot zover het citaat.

Het lijkt me goed de Texelse vogelaars op dit onderzoekje te wijzen. Alle waarnemingen van deze soorten ontvang ik dan ook graag zodat we ze in onze eigen rubriek ook kunnen gebruiken. Uiteraard sturen we ze ook door naar onze Noord-Hollandse collega's! Het lijkt me echter niet zo nodig de waarnemingen van lepelaar en velduil in de broedtijd en op of nabij de bekende broedplaatsen op ons eiland op te sturen. Die soorten zijn naar verhouding bij ons heel wat algemener dan in overig Noord-Holland! Ook alle waarnemingen van bonte kraaien wordt misschien wat veel. Tellingen van de soort over wat grotere oppervlakten, tijdens slaaptrek etc. en vroege en late waarnemingen zijn natuurlijk wel van belang.

Tenslotte voor de liefhebbers. Abonneren op de Graspieper (die 4x per jaar verschijnt) kan door f 17,50 over te maken op gironummer 2229714 t.n.v. de Stichting Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland, onder vermelding van 'De Graspieper'.

Adriaan.

Waarom?

Bijna ieder zichzelf respecterend vogelblad, landelijk of plaatselijk, heeft wel een soort waarnemingenrubriek. Ook wij wilden met iets dergelijks beginnen. Dat doen we zeker niet voor het ego van enkele fanatieke vogelaars die al hun interessante of zeldzame waarnemingen steeds weer met naam en toenaam vermeld willen zien. In de eerste plaats is zo'n rubriek natuurlijk een handig middel om een beter inzicht te krijgen in de verspreiding en het voorkomen van vogels op Texel. Er worden heel wat leuke en interessante dingen gezien die nooit de 'officiële' kanalen halen oftewel nooit op papier komen (behalve dan misschien in die zeer privé agenda of dat privé boekje van de waarnemer zelf). Het bestaan van een Texelse waarnemingenrubriek is hopenlijk een stimulans voor velen zo veel mogelijk door te geven. Bovendien kan de rubriek de minder ervaren of beginnende vogelaars wat informatie geven over het voorkomen van vogels op ons eiland. Bijvoorbeeld over de maanden waarin bepaalde soorten op Texel verschijnen en over de plaatsen waar ze zich ophouden. Hiermee komen we tot de volgende vraag:

Welke waarnemingen?

Welke waarnemingen zijn van belang voor de rubriek? Eerst natuurlijk de echte zeldzaamheden. Het is best leuk te zien hoeveel merkwaardigheden er op Texel belanden. Maar deze categorie is beslist niet de hoofdzaak. Ook waarnemingen van andere, uiteraard niet te algemene soorten zoals een huismus of een kramsvogel eind oktober, zijn van harte welkom. Als leidraad zou kunnen dienen het boek Texel Vogeleiland. Alle waarnemingen van soorten buiten de bepaalde tijden die in dit boek genoemd worden zijn belangrijk.

Ook als men grotere aantallen ziet dan vermeld is, is dat een reden om het door te geven. Maar eigenlijk zijn alle waarnemingen van soorten die niet in grote aantallen op Texel voorkomen van belang. Ook kan men doorgeven wanneer men in het voorjaar een bepaalde soort voor het eerst ziet en in de herfst het laatst. Sterke trek op bepaalde dagen is eveneens het vermelden waard. Zelfs het niet zien van soorten die anders wel altijd in een bepaalde tijd of op een bepaalde plaats te zien zijn, is het memoreren waard.

Natuurlijk is het niet zeker dat alles wat doorgegeven wordt, ook in de rubriek komt. Misschien krijgen we wel zoveel dat we plaats tekort komen (altijd optimistisch blijven). Ook al worden de waarnemingen niet vermeld, zonde van de moeite van het opsturen is het niet; ze belanden n.l. allemaal in ons persoonlijk archief waarin alles wat er over de vogels op Texel bekend is en wordt, wordt verzameld. Het ligt eigenlijk in mijn bedoeling, ook weer als de plaats (en mijn tijd) het toelaten, niet altijd alleen 'droog' de waarnemingen te publiceren, maar af en toe te trachten verband te leggen tussen de waarneming en de tijd van het jaar, het weer etc. Bovendien kunnen we vermelden voor de hoeveelste keer een beest op Texel gezien of hoeveel vroeger iets gezien is dan normaal.

Beoordeling.

Een soms wat moeilijk punt is de beoordeling van waarnemingen, d.w.z. zijn alle waarnemingen wel altijd juist? Ik hoop dat de waarnemers zelf altijd voldoende kritisch zijn met het doorgeven van hun waarnemingen. Ik ben ook niet van plan alles op een goudschaaltje te gaan wegen. Ieder blijft persoonlijk verantwoordelijk voor de dingen die hij gezien heeft (om het zo maar eens te zeggen). Toch wil ik wel proberen de rubriek zo juist mogelijk te houden. Als iemand bijv. begin maart een fitis doorgeeft zonder hem gehoord te hebben (of in de hand gehad te hebben), moet er een vraagteken bij gezet worden.

Tenslotte.

Het is het fijnst als de waarnemingen zo snel mogelijk doorgegeven worden. De rubriek blijft dan enigszins actueel. Oude waarnemingen blijven evenwel welkom, zeker voor het archief. Omdat dit de eerste aflevering wordt, vermeld ik ook nog een aantal interessante gevallen uit de tweede helft van vorig jaar.

Adriaan.

WAARNEMINGEN NR.1 (HERFST/WINTER 1981-1982).

Als begindatum voor het opnemen van waarnemingen in deze aflevering hebben we gekozen voor 1 oct. 1981 (behoudens enkele heel leuke dingen van daarvoor).

Kuifduiker: 31-12 1 ex. Dijkmanshuizen en 8-1 1 ex. 't Horntje (beide FM). (Voor waarnemerssymbolen zie einde artikel, red.).

Noordse stormvogel: 1-11 1 ex. dood op strand Hoornderslag(DS) en 31-12 1 ex. dood waddijk Dijkmanshuizen (MG).

Purperreiger: 9-9 1 ex. 1^e kalenderjaar De Hemmer (J.Lap en LD). Bijna alle purperreiger-waarnemingen op Texel dateren uit de zomer en nazomer. Zoals in dit geval betreft het waarschijnlijk vaak jonge rondzwervende exemplaren. Dit is het 2^e septembergeval (de andere was 24-9-75 1 ex. in Pompevlak).

Roerdomp: 15-11 1 ex. Horspoldertje (hw-telling Texel); 18-11 1 ex. Roggesloot (W.Reuvers); 1^e helft dec. 1 ex. nabij Spang (o.a. H.Hin en med. C.Swennen); 17-12 1 ex. De Hemmer (J.Lap); 26-12 1 ex. tussen Oudeschild en Den Burg (W.Witte); 28-12 1 ex. Horspoldertje (W.Witte); 16-1 1 ex. zeer verzwakt in de Hemmer gevonden door Koopman. Het dier is opgehaald door het N.R.C. Hij wilde echter niet meer eten, ook het 'stoppen' hielp niet en na enkele uren is hij gestorven; 17-1 1 ex. Waalenburg (H.Brugge). Er waren dus tenminste twee roerdompen op Texel. Overigens zijn uit alle winters in de zeventiger jaren waarnemingen van de soort bekend.

Lepelaar: 3-10 12 exx. De Schorren (DS). De lepelaars waren vrij vroeg weg dit jaar. Heeft iemand ze later gezien?

Krakeend: 18-10 73 exx. heel Texel, waarvan 70 in de Muy (hw-telling Texel). Dit is het op één na grootste aantal dat op Texel gezien is (op 12-10-80 108 exx. in Horspolders). 12-12 6 exx. De Muy (AD). Winterwaarnemingen zijn zeldzaam!

Smiënt: 8-11 1 albinistisch ex. Waalenburg (DS); 12-12 14.000 exx. (hw-telling Texel). Dit is niet het hoogste aantal dat ooit op Texel gezien is: 19-1-80 14.600 exx. (hw-telling Texel) en 7-2-76 ca.19.000 exx. (AD).

Amerikaanse smiënt: 3-11 1 mannetje tussen de smienten bij Halfweg (Hoornderweg) (J.Witte). Nieuw voor Texel!

Krooneend: 13-7 1 mannetje in de Muyplas (SBB). Dit is de 3^e waarneming op Texel.

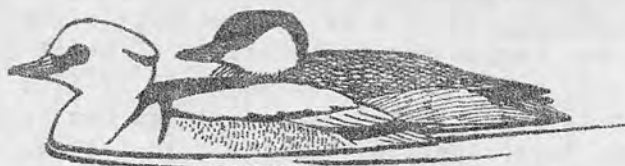
Brilduiker: 24-1 tenminste 85 exx. in los groepsverband Waddenzee voor Zandkes, verder verspreid langs waddenkust ook nog tientallen (AD&SD).

IJseend: 15-11 1 ex. Horspolders (hw-telling Texel); 10-1 1 ex. Waddenzee bij Dijkmanshuizen (A.Hoyen).

Koningseider: 24,25 en 29-12 een 2^e jaars mannetje op de Noordzee bij paal 17 (FM en later vele anderen). Nieuw voor Texel!

Grote zaagbek: 10-1 1 mannetje, wak bij veerhaven (MG); 24-1 1 vrouwtje Waddenzee zuidelijk van De Kaap (AD&SD).

Nonnetje: 22-12 1 vrouwtje Waterfabriek (MG&DS); 3-1 3 vrouwtjes Molenkil (DS).

Grauwe gans: 12-12 242 exx. waarvan 120 in Dijkmanshuizen (hw-telling Texel). Waarschijnlijk waren er 's winters nog nooit zoveel grauwe ganzen op Texel.

Kolgans: 15-11 en 12-12 1 ex. omgeving Dijkmanshuizen (hw-telling Texel). 23-12 daar nog steeds (MG); 31-12 's ochtends flinke doortrek Oudeschild, langs dijk, richting oost: 250 exx. +120 exx., daarna nog enkele malen tientallen; 1-1 weer 100 (MG); 3-1 30 exx. 't Noorden (DS); 17-1 10 exx. overvliegend naar NO, de Koog; 22-1 ca. 60 exx. overvliegend naar ZW, zeereep paal 17 en 23-1 onbekend aantal in mist overvliegend naar NO, de Koog (alle AD&SD).

Rietgans: 8-11 20 exx. Eyerland (DS&AD&SD); 15-11 21 exx. omgeving Dijkmanshuizen (hw-telling Texel) en 3-1 2 exx. nabij De Waal en 6 exx. 't Noorden (DS).

Kleine rietgans: 31-12 34 exx. bij Waalenburg (FM) en 3-1 70 exx. 't Noorden (DS).

Rotgans: ondersoort hrota=witbuikrotgans: 10-1 3 exx. bij Oudeschild (FM) en 8 exx. PH-polder (MG); begin jan. tenminste 15 tussen de gewone rotganzen (P.Postma).

Brandgans: 15-11 3 exx. de Mok (hw-telling Texel); 12-12 80 exx. Dijkmanshuizen (hw-telling Texel); 23-12 2 exx. ca. bij de Cocksdoorp (MG).

Canadese gans: 26-12 3 exx. 't Horntje (W.Witte). Er schijnen er 4 geweest te zijn. 3-1 1 ex. Dijkmanshuizen (DS). Aan de wilde staat van deze dieren moet ernstig getwijfeld worden.

Kleine zwaan: 12-12 300 exx. (hw-telling Texel). Waarschijnlijk waren nog nooit zoveel exemplaren op Texel aanwezig. Nadien vond wegtrek plaats: 15-12 22 exx. overvliegend naar ZW, Westerdunen (LD), maar er bleven er ook: 3-1 61 exx. 't Noorden en 30 exx. Kadijksweg (DS).

Alle ganzenwaarnemingen behalve die van de gewone rotgans op de normale tijden, en die van kleine en wilde zwaan ontvangen we graag, zodat we een goed inzicht krijgen van de doortrek en van rondzwerfende groepjes in het winterhalfjaar op Texel!

Rijgspootbuizerd: 31-12 1 ex.

Ottersaat (bij Oudeschild)(MG);

1-1 1 ad. ex. Bleekersvallei,

3-1 1 ad. ex. overvliegend

Negen Bunders en 8-1 1 juv. ex.

De Dennen (FM).

Sperwer: in de periode half dec-half jan. hebben zich op Texel minstens 4 exx. doodgevlogen.

Waarschijnlijk waren er door het winterweer toch wel wat meer aanwezig dan doorgaans.

Grijze wouw: 21-7 1 ex. De Muy (J.Hopman). Zie artikeltje.

Nieuw voor Texel!

Slechtvalk: 27-9 2 exx. Spang

(H.Hin); 2-12 1 ex. Westerdunen (LD) en 16-1 1 ad.man

overvliegend de Koog (AD).

Smelleken: 31-10 1 vrouwtje nabij de Cocksdoorp (L Stubbe e.a.);

31-12 1 vrouwtje Waalenburg (FM).

Kievit: 30-12 20-tal overvliegend NO de Koog (AD&SD). Eén dag na het invallen van de dooi van de 1e koudeperiode. 24-1 6 exx. Waalenburg (AD&SD). Eerste waarneming na tweede vorstperiode.

Goudplevier: 15-11 15.200 exx. (hw-telling Texel). Tot nu toe was het hoogste herfsttotaal 25-11-78 12.200 exx.

Morinelplevier: 3-11 2 exx. nabij Dijkmanshuizen in gezelschap van goudplevieren (L.Stubbe e.a.). De laatste waarneming voor Texel was 2-11-63 1 ex.

Bontbekplevier: 12-12 1 ex. 't Puntje (LD). Winterwaarnemingen blijven zeldzaam.

Bokje: 16-12 1 ex. De Dennen, langs slootje waar ook enige tientallen watersnippen de vorst probeerden te overleven (LD).

Houtsnip: Ondanks de pittige vorst en sneeuw slaagden enkele er in te overleven: 13 en 14-1 minstens 6 exx. langs Californiëweg (H.Brugge en W.Sytsma) en 22-1 1 ex. Botgrasweg (AD).

Groenpootruiter: 15-11 1 ex. Slufter (hw-telling Texel). Sinds 1966 de 6^e novemberwaarneming.

Faarse strandloper: 3-10 1 ex. Sluftermond (DS); 18-10 1 ex. Zeeburg (hw-telling Texel) en 1-11 1 ex. De Hors (DS).

Drieteenstrandloper: 31-12 1 ex. foeragerend zuidpunt Waddijk PH-polder. Zelden aan deze kant!

Kemphaan: 4-10 100 exx. Waalenburg (DS); 18-10 197 exx. Texel; 15-11 190 exx. Texel en 12-12 36 exx. Texel (alle hw-telling).

Grote burgemeester: 17-10 1 ex 1^e kalenderjaar naar zuiden vliegend, de Koog; 3-1 1 ex. 1^e k.j. Muyplas (beide AD&SD).

Dwergmeeuw: 30-12 6 ad. exx. Marsdiep foer. op grens Noordzee en Waddenzee (FM); 3-1 1 ex. de Bol (DS); 6-1 3 exx. vanaf de pont (MG).

Grote stern: 3-10 1 ex. Sluftermond (DS); 17-10 1 ex. naar ZW de Koog (AD&SD) en 18-10 2 exx. de Hors (hw-telling Texel).

Gierzwaluw: 1-10 1 ex. Horspolders (A.D.Kooy). De 5^e Texelse oct.-waarneming.

Alpengierzwaluw: 25-9 1 ex. Oudeschild (MG). Nieuw voor Texel!

Veldleeuwerik: Na de 2^e vorstperiode op 20-1 alweer minstens 1 ex. Eyerland (SD). Daarna meer.

Strandleeuwerik: 7-11 6 exx. over de zeereep naar ZW vliegend, later een 10-tal over zee naar NO, paal 21 (AD); 15-11 2 exx. op strand bij de Slufter en 3 exx. overvliegend de Koog (AD&SD).

Boerenzwaluw: 22-10 1 ex. bij NRC ZW vliegend (AD); 2-11 1 ex. langs strand vliegend ZW (L.Stubbe e.a.). De 5^e novemberwaarneming op Texel.

Huiszwaluw: 24-10 3 exx. bij de Koog (SD); 26-10 1 ex. bij Elzenhout (LD).

Pestvogel: 15-11 7 exx. Boksberg (Den Burg) en 4 bij Woelige Hoek (idem) (med. H.Brugge); 23-11 1 ex. Boksberg (MG); 11-12 6 exx. Bernhardlaan, Den Burg (LD).

Beflijster: 14-10 1 mannetje 1^{ekj}, nabij Rovershut (AD); 16-10 1 ad. mannetje bij het Alloo (AD&SD); 26 t/m 30-10 en 1 en 2-11 1 ex. nabij Den Burg (A.Hoven). Dit is de 4^e novemberwaarneming op Texel.

Zwarte roodstaart: 2-11 1 vrouwtje Jan Ayeslag (LD).

Zwartkop: 10-1 1 vrouwtje Schilderend Den Burg (C.Smit). Dit is de 1^e januari-waarneming voor Texel. Er waren er wel verscheidene uit december.

Tuinfluiter: 28-10 1 ex. Den Burg (DS). Op een nov.-waarneming na is dit de laatste waarneming voor Texel.

Vuurgoudhaantje: 13-9 1 ex. bos noordelijk van de Koog (AD&SD). De tweede waarneming uit de eerste helft van september, 16-12 1 ex. Westermient (LD).

Baardmannetje: 15-11 minstens 2 exx. De Muy (AD&SD); tegenwoordig een zeer schaarse gast in de herfst.

Sneuwgors: (soort vooral opgenomen vanwege het provinciale onderzoek, zie dit nummer p.12) 13 en 14-10 1 ex. duin paal 21 (SD); 18-10 1 ex. Weegeswaal (DS); 1 t/m 3-11 ca. 40 exx. langs de Schorrendijk (L.Stubbe e.a.), 2-11 ca. 20 exx. de Slufter (L.Stubbe e.a.); 7-11 8+39 exx. overvliegend Zw, later 8+20-tal NO zeereep paal 21-22 (AD); 8-11 5 exx. Wagejot en 4 exx. Zandkes (DS); 15-11 1 ex. strand bij Slufter en 45 ex. in de Slufter (AD&SD); 19-12 enkele overvliegend NO RST-camping de Koog (AD); 22-12 en 27-12 resp. 11 en 9 ex. Oudeschild (DS).

Appelvink: 23 t/m 25-12 1 ad. mannetje tuin Rozendijk (FM); 28-12 2 exx. Schilderend Den Burg en op 17 en 18-1 weer 2 exx. op dezelfde plaats (W.Eelman). We hebben uit de laatste 3 winters steeds enkele waarnemingen uit Den Burg.

Frater: 3-10 50 exx. De Schorren (DS) en 12-12 5 exx. overvliegend N De Muy (AD).

Goudvink: 17-1 1 ex. overvliegend De Koog (AD).

Enkele waarnemers werden in dit artikel met initialen aangeduid, te weten Adriaan Dijkse (AD), Lieuwe Dijkse (LD), Sytske Dijkse (SD), Marcel Groenendaal (MG), Frits-Jan Maas (FM) en Dick Schermer (DS). (red.)

Op-, aan- en bemerkingsen op deze rubriek verneem ik graag.

Bovendien natuurlijk nieuwe en/of aanvullende gegevens:

opsturen naar

Adriaan Dijkse

Duinroosstraat 20

1796 BJ De Koog

thuis: 02228-676; kantooruren 02228-741

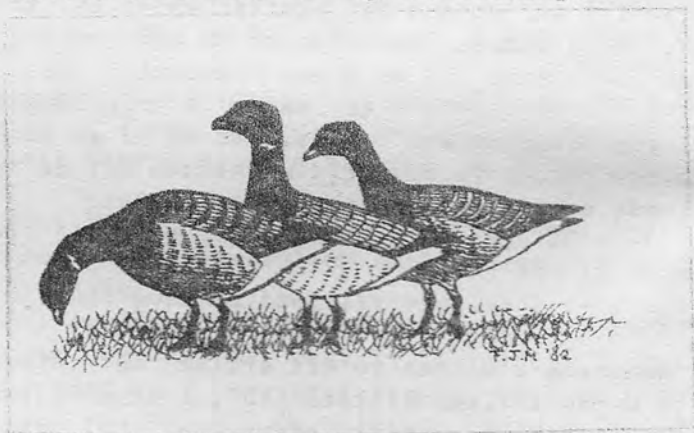
BESTUUR.

Penningmeester: Hans Witte (Warmoesstraat 69, 1791 CP Den Burg) wil geld zien. Voor f 15,- krijg je 6 skorren. Rabo 362569495 t.n.v. VWG-Texel, Warmoesstraat 69, 1791 CP Den Burg. Postgiro 87548 t.n.v. Rabobank Den Burg met vermelden van genoemd bankrekeningnummer en VWG-Texel.

Redactie: Marcel Groenendaal (De Ruyterstraat 130, 1792 AP Oudeschild, 02220-4182) ontvangt graag copy en tekeningen(!) en typt alles uit. Gerard Nieuwland (Zeebries 6, 1791 HL Den Burg, 02220-4405) zorgt voor het in elkaar zetten van dit blad (verzamelen, nieten, snijden).

Voorzitter: Dick Schermer (Molendwarsstraat 2, 1791 DN Den Burg, 02220-4239) is de drijvende kracht achter bijeenkomsten en excursies, maar zorgt er ook voor dat dit blad gestencild wordt.

Waarnemingenrubrieksamensteller: Adriaan Dijkse (Duinroosstraat 20, 1796 BJ De Koog, 02228-676). Naar hem moeten alle vreemde vogelwaarnemingen.

De tekeningen voor dit nummer zijn gemaakt door:

Sytske Dijkse	pag. 6
FritsJan Maas	3,4,5,16,17,20
Dick Schermer	11,13